

ФІТОНЕМАТОДИ В УМОВАХ ПРИВАТНИХ ГОСПОДАРСТВ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Ємець О.М.

Сумський національний аграрний університет, вул. Г.Кондратьєва 160, м. Суми,
40021, Україна; E-Mail: Yemets_A@ukr.net

A. Yemets. Fitonematodes under private sector Sumy region

Світова фауна фітогельмінтів нараховує понад 3000 видів, здатних уражати усі види культурних рослин. При оцінці по 5-ти бальній шкалі, найбільш шкідливими нематодами визнані види роду *Meloidogyne*, потім зі значним розривом *Heterodera*, *Globodera*, *Ditylenchus*, *Tylenchulus*. У Європі, проте, на перші місця виходять роди *Heterodera*, *Globodera*, *Meloidogyne*.

У зв'язку з зазначеним, диференціація фітогельмінтів роду *Heterodera* від інших цистоутворюючих нематод має велике практичне значення, адже це є передумовою розробки ефективних заходів контролю їх чисельності.

Метою досліджень була ідентифікація до роду виявлених цистоутворюючих нематод.

Матеріалом для досліджень були проби землі з присадибних ділянок з дев'яти районів Сумської області. Нематод виявляли флотаційним методом з використанням сит розмір чарунки яких становив 0,1мм.

За результатами досліджень цистоутворюючі фітопаразитичні нематоди були виявлені у 6 пробах землі. За розмірами і формою тіла нематоди мали суттєві відмінності. Зокрема, чітко відрізнялись фітогельмінти з лимоноподібною та сферичною формою тіла. У лимоноподібних нематод чітко простежувався анально-вувльварний конус, у сферичних - його не було. Мікроскопія анально-вувльварої пластинки лимоноподібної форми фітонематод виявила характерні для гетеродерід морфологічні ознаки.

Із 6 проб, де були виявлені самки-цисти нематод, 5 містили гетеродер. Із зазначених 5 проб 3 містили тільки гетеродер, ще у 2 пробах поряд з гетеродерами були виявлені самки-цисти роду *Globodera*.

Проведені дослідження показали певну закономірність у поширенні цистоутворюючих нематод родини *Heteroderidae*. Переважна більшість виявлених фітогельмінтів належала роду *Heterodera*, нематоди роду *Globodera* були менш поширеними.